

להלן הרכב ההכנסה וההוצאה לשנת 1968/69 (ב"י).

167,600	ס"ה ההכנסה
102,300	הכנסה ממכירת רכוש ללא תובעים
47,400	הכנסה מקנסות שהוטלו על שוטרים
17,900	הכנסה מתשלומים של השוטרים
157,100	ס"ה ההוצאה
135,200	הוצאות למימון פעולות החברה
	קרנות השוטרים בישראל בע"מ
17,700	הוצאה על הענקת פרסים כספיים לשוטרים
4,200	החזרת כספים ע"ח רכוש ללא תובעים
	ותשלומים שונים

אף כי מרבית ההכנסה של קרן המשטרה הכללית גובעת ממקורות ממלכתיים אין הכנסותיה והוצאותיה מוצאים ביטוי בתקציב המשטרה ובדו"חות הכספיים שלה, כפי שדרוש לפי עקרון שלמות התקציב. כלילת ההכנסה וההוצאה של הקרן בתקציב המשטרה אינה פוגעת באפשרות לקיים תקנות הקרן, שלפיהן המפקח הכללי של המשטרה רשאי לייעד את הכספים למטרות, כפי שנקבעו בתקנות.

ממצאי מעקב

זכויות האזרח בעת מעצרו

דו"ח שנתי 18, עמ' 348

הוצאת אסמכתה לחבישה. ועדת הכספים בהצעותיה לדו"ח שנתי 18 קבעה, שהיא תמימת דעים עם הביקורת, כי קיום סדרי רישום נאותים הוא אחד האמצעים הנחוצים והיעילים, כדי לפקח על פעולה תקינה של המינהל. במנין 48 השעות, שלגביהן רשאית המשטרה להוציא אסמכתה לחבישה לאדם חשוד, שנעצר שלא על פי צו מעצר, לא נהגה המשטרה לכלול את הזמן, שעבר משעת העצירה עד להוצאת אסמכתה לחבישה, שהגיע לעתים לשעות מספר.

המשטרה הוציאה ביום 15.2.1968 תיקון לפקודות הקבע, שלפיו תצוין בשעת המעצר, בטופס אסמכתה לחבישה, שעת מעצרו של החשוד לראשונה; ואם בא החשוד ליחידה על פי הזמנה או ביוזמתו הוא, תצוין השעה, שבה הודיעו על מעצרו. בדיקת מעקב העלתה, שאמנם נוהגים כך.

הודעה על מעצר. ביחידות המשטרה, שבהן נערכה הבדיקה, לא התנהל רישום על ההודעה למשפחת העצור. הביקורת הדגישה, שמן הראוי להקפיד על רישום תקין של ההודעה, במיוחד למשפחת עבריין צעיר.

בפברואר 1968 הוציאה המשטרה תיקון לפקודות הקבע, ולפיו על איש משטרה המוציא אסמכתה לחבישה לציין בה אחת מאלה: ידוע על המעצר לקרובים; ההודעה על המעצר נמסרה לקרובים; העצור נשאל ואינו רוצה להודיע לאיש על המעצר; או הוחלט לבקש אישור לעיכוב ההודעה על המעצר. ביחידות המשטרה במחוז תל אביב — בנפה הצפונית, בנפה הדרומית, בנפת רמת גן,

בתחנות חולון ואור יהודה ובבית הכלא המחוזי באבו כביר, במחוז הדרומי — בנפת פתח תקוה השרון, בתחנות רמלה, נתניה, כפר סבא ואיל — נמצאו הציונים במקום המיועד לכך, ואילו בבתי המעצר בנפת ירושלים ובנפת עכו ובבית הכלא המחוזי ביגור ברוב המקרים לא נמצאו הציונים על ההודעות למשפחת העצור.

טיפול בבקשות של עצורים. לא נמצאו רישומים על הפגישות בין העצורים לבין עורכי דין ועל העברת בקשות העצורים לבתי משפט ללא עיכובים. בבתי הכלא שבוקרו לא נרשמו בכרטיס "רישום חבוש" בקשות העצור וביצוען.

בכרטיס רישום חבוש בכל בתי המעצר שנבדקו נמצאו רישומים על פרטי הפגישות עם עורך דין ועל העברת בקשות לבתי משפט.

הענשת עצורים. אחד ממפקדי בתי הכלא העניש עצורים בניגוד לפקודות הקבע בכליאה במבודד עם תזונת עונשין. יש להתייחס בחומרה לעובדה של הענשת עצורים בכליאה במבודד בניגוד לפקודות המשטרה.

בדיקת מעקב שנערכה ביום 1.1.1970 העלתה, כי מפקד בית הכלא ממשיך להעניש עצורים בכליאה במבודד עם תזונת עונשין.

הבאת מזון מן החוץ לעצורים. לא היה נוהל אחיד לקבלת אוכל מהחוץ. בחלק מבתי הכלא ניתן לעצורים לקבל אוכל מהחוץ פעמיים בשבוע; ובאחרים — פעם בשבוע בלבד. בעקבות הביקורת הוציא המטה הארצי של המשטרה תיקון פקודות הקבע, שלפיו יש לאפשר הבאת מזון מהחוץ לעצור לפחות שלוש פעמים בשבוע.

בבתי המעצר שנבדקו מאפשרים הבאת מזון מהחוץ לעצור לפחות שלוש פעמים בשבוע, פרט לבית הכלא המחוזי ביגור, שבו מאפשרים להביא מזון מהחוץ רק פעם אחת בשבוע.

יש להתייחס בחומרה לכך, שאחד מבתי הכלא המחוזיים אינו מקיים את פקודות הקבע בנוגע להענשת עצורים ולהבאת מזון מן החוץ, שנועדו להבטיח את זכויות האזרח בעת מעצרו. כדי למנוע הישנות מקרים כאלה, על הדרגים הממונים להגביר את הפיקוח על ביצוע פקודות הקבע בבתי הכלא.

אספקת אוכל לשוטרים ולעצורים

דו"ח שנתי 18, עמ' 355

אספקת אוכל לשוטרים. ביחידות הצורכות לא נהגו לשקול את הפירות והירקות שסופקו להן. הביקורת הצביעה על הצורך בעריכת ביקורות פתע בעת הובלת המזון ליחידות והנהגת דיווח על תוצאותיהן. המשטרה הודיעה, שהמדור לביקורת משקית של המשטרה ירבה בביקורות פתע בעת ההובלה והמסירה של מצרכי המזון ליחידות.

ביקורות פתע נערכות על משלוחי מזון לפחות פעם אחת לחודש בכל קו הספקה.

מנות קשות היו מסופקות אחת לשבועיים, כך שבתקופות מסויימות היו מאוחסנות ביחידות גדולות של המשטרה, שבהן סועדים עד 600 איש ליום, כמויות גדולות של מזון, בלא שנוהל עליהן רישום.

הונהג רישום על קבלת מנות קשות ביחידות הגדולות ועל ניפוקן למטבחים ביחידות.

בבסיס מזון של המשטרה בצפון אוחסנו מצרכי מזון של בתי המרגוע של חברת קרנות השוטרים בע"מ, ללא הפרדה מהמצרכים של המשטרה.

אחסון המצרכים של בתי המרגוע הופרד מהמצרכים של המשטרה.

אספקת אוכל לעצורים. רישום המנות בבית כלא מחוזי הראה יתרות שליליות, דבר המעיד על כך שנופקו למטבח מצרכים בכמות קטנה מהמגיע על פי המצבה, ועל ניהול רישומים שלא שיקפו את הפעולות.

ברישום המנות באחד מבתי הכלא המחוזיים עדיין מתהוות, לעתים, יתרות שליליות.

בבתי הכלא המחוזיים קיימה המשטרה מטבחים לבישול אוכל לעצורים. המזון נקנה מצה"ל, לפי לוח מזון מצומצם; מחיר מנת אוכל יומית היה 0.60 ל"י. בכמותו ובאיכותו נפל המזון מזה שמקבל אסיר בבית סוהר.

בתחילת 1969 החלה המשטרה להזמין את המזון לפי לוח עשיר יותר — אותו לוח מזון, הניתן לאסיר בבית סוהר; מחיר המנה הבסיסי לפי לוח זה הוא 1.38 ל"י. כתוצאה מכך, הוגדלה באופן ניכר כמות האוכל הניתן לעצור והכולל, בין היתר, בשר ופירות ברוב ימות השבוע.

ב-30 נפות ותחנות משטרה נהגה המשטרה להזמין אוכל לעצורים מקבלנים פרטיים. המחיר השכיח ליום כלכלה לעצור היה 2.20 ל"י. בהוראות אגף המינהלה נקבעו, אמנם, מרכיבי הארוחות השונות וכמויותיהם, אולם אלה לא הוגדרו בהסכמים עם הקבלנים הפרטיים ועם חברת שקם, ולמעשה קיבלו העצורים מזון, שנפל בהרכבו ובכמותו מהסטנדרד, שהוגדר בהוראות. בחלק מבתי הכלא ניתן לעצורים אוכל מבושל ללא כף או כלי אוכל אחר. בעקבות הביקורת מינתה המשטרה ועדת תזונה לבדיקת טיב המזון הניתן לעצורים וכמותו.

על פי המלצותיה של ועדת התזונה הונהגו החל מינואר 1969 שיפורים ניכרים בכמות האוכל ובתנאי הגשתו לעצורים בנפות ובתחנות המשטרה: נפתחו מטבחים לבישול אוכל לעצורים ב-4 בתי מעצר נפתיים (ירושלים, פתח תקוה, באר שבע, אשקלון), ושם מסופק האוכל לפי הלוח המשופר, שנזכר לעיל; ביתר הנפות ותחנות משטרה הופסקה ההתקשרות עם הקבלנים הפרטיים ועם חברת שקם והוחל באספקת מנות אוכל ארוזות ואחידות בכל המקומות — בבוקר, בצהריים ובערב. מחיר מנת אוכל ארוזה הוא כ-3 ל"י ליום; בדיקה, שנערכה בסוף 1969 ב-11 בתי מעצר, העלתה, שקיים פיקוח נאות על הספקת האוכל ושחל שיפור בתנאי הגשתו לעצורים.

שירות בתי הסוהר — השירות הרפואי לאסיר

ד"ר שנהי 18, עמ' 359

בבית סוהר תל מונד אין חדר חולים ליד המרפאה. אסירים חולים מובאים לבית החולים המרכזי של שירות בתי הסוהר ברמלה, אף כשיש צורך לאשפזם רק מעת לעת.

הותקן חדר חולים שיהיו בו 5 מיטות. לדעת מנהל בית הסוהר יהיה חדר החולים מוכן לקליטת חולים במחצית פברואר 1970.

מכשיר הרנטגן לצילום שבבית החולים המרכזי ברמלה, נרכש משומש ב-1954, והתקלקל לעתים קרובות. בשנים 1965—1966 לא פעל המכשיר בשל אי תקינותו במשך 166 ימים. כתוצאה מתקלות אלה לא עברו 1000 אסירים צילום או שיקוף בזמן כניסתם לבית הסוהר.

נרכש מכשיר רנטגן חדש, שהופעל בינואר 1969.

לפי החוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה) תשי"ד—1954, כפי שתוקן בתשכ"ג—1963, רשאי בית המשפט, משוכח, שנאשם שנדון למאסר סובל מדחף לסמים מסוכנים, ויש יסוד להניח, שאותו דחף עשוי להביאו לידי עבירות נוספות, לצוות על החזקתו במוסד סגור, לשם גמילה מן הדחף. על העדר מוסד לגמילה מסמים התריע בית המשפט העליון באוקטובר 1966 וציין, שכתוצאה מכך אין לאל ידו של בית המשפט להשתמש בסמכותו שבחוק האמור ולעזור לנדון.

ב-15.5.1969 פרסם שר הבריאות הודעה בדבר אישור מוסדות מתאימים לטיפול בגמילת אסירים מדחף לסמים מסוכנים כמשמעותם בפקודת הסמים המסוכנים 1936.

המוסדות שאושרו הם בתי החולים הממשלתיים לחולי נפש בבאר יעקב, במזרע ובעכו.

לפי בקשת נציבות בתי הסוהר מינה המנהל הכללי של משרד הבריאות, ביוני 1964, ועדה בהרכב של שני רופאים לבדיקת השירותים הרפואיים של בתי הסוהר. עד אוקטובר 1967 — דהיינו קרוב לשלוש וחצי שנים מאז מינוי הוועדה — לא הוגשו המסקנות וההמלצות. בעקבות הביקורת הודיע משרד הבריאות למשרד מבקר המדינה, שהמנהל הכללי של משרד הבריאות יתבקש למנות ועדה אחרת.

במאסר 1968 מינה המנהל הכללי ועדה אחרת, שהגישה את מסקנותיה והמלצותיה ב-21.8.1968. הוועדה הציעה בין היתר: (א) להעלות את מספר המיטות במחלקה הפסיכיאטרית בבית"ח ברמלה ולהכניס בה שיפוצים ותיקונים מרחיקי לכת, וכן להעלות את תקן כוח האדם; (ב) להוסיף מיטות בבית החולים המרכזי ברמלה; (ג) להוסיף רופא כללי; (ד) לבסס את שירותי הרפואה בבתי הסוהר על הימצאותו לפחות של חובש אחד בכל משמרת.

הצעות הוועדה טרם מומשו.